

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

หลังจากที่ได้ทำการวิจัยแล้วพบว่า ยังมีส่วนอื่น ๆ ที่ทางผู้วิจัยมีความเห็นว่าสมควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเชิงโครงสร้าง และไม่เชิงโครงสร้าง ซึ่งได้ทำการเสนอแนะในการศึกษาขั้นต่อไป ดังนี้

6.3.1 การศึกษาเส้นทางอพยพในชุมชนสุพื้นที่ภายนอก

เนื่องจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเน้นการอพยพออกนอกพื้นที่เสี่ยงภัยมากกว่าที่จะอยู่ในพื้นที่ ดังนั้นงานวิจัยในขั้นต่อไป ควรศึกษาถึงสภาพถนนที่กลุ่มตัวอย่างต้องการใช้เป็นเส้นทางอพยพในกรณีที่เกิดภัย เนื่องจากการอพยพถือเป็นลักษณะหนึ่งของการเดินทางที่ไม่เป็นปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการรองรับการให้บริการในกรณีที่ต้องทำการอพยพในเส้นทางต่าง ๆ ได้แก่ ถนนสุขุมวิท ถนนเทพารักษ์ ถนนแพรงษา และทางด่วนกรุงเทพ-ชลบุรี (ทางด่วนมอเตอร์เวย์) เนื่องจากเป็นเส้นทางที่กลุ่มตัวอย่างเลือกอพยพออกนอกพื้นที่มากที่สุด

6.3.2 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ชุมชนและการเน้นกิจกรรมชุมชน

เสนอแนะให้มีการเสริมสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชน ให้คนที่อยู่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงภัยสามารถที่จะเอาตัวรอดได้หากเกิดภัยคลื่นพายุซัดฝั่ง ซึ่งเสนอแนะให้มีการกระตุ้นให้คนที่อยู่ในชุมชนเกิดความตระหนักโดยใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การใช้วิธีการสร้างแผนที่สีเขียว (green map or map making approach) รวมไปถึงการจัดตั้งกลุ่มชุมชนในการช่วยเหลือภายในชุมชนในกรณีที่การให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปได้ช้า โดยจุดประสงค์ของการใช้แผนที่สีเขียวนั้นควรเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยเน้นให้ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงภัยนั้นสามารถทราบได้ว่า พื้นที่ใดบ้างที่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัยคลื่นพายุซัดฝั่ง พื้นที่ใดบ้างเป็นพื้นที่เสี่ยงจากน้ำท่วม พื้นที่ใดบ้างที่น่าจะเป็นพื้นที่ปลอดภัยตามความคิดของผู้อยู่อาศัย หรือพื้นที่ใดที่อยู่ใกล้ที่อยู่อาศัยของประชาชนที่น่าจะใช้เป็นพื้นที่อพยพ ซึ่งเป็นลักษณะของความเข้าใจและความตระหนักของผู้อยู่อาศัย เพื่อศึกษาถึง

ระดับของการรับรู้ภัยของประชาชนในลักษณะหนึ่ง และสามารถทำการวางแผนเพื่อบรรเทาภัยได้อย่างตรงจุด และเหมาะสมแก่ภาคประชาชนด้วย

2) การให้ความรู้ความเข้าใจแก่คนในชุมชนผ่านการเล่นเกมสื่อความรู้ (gaming simulation) ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนลักษณะหนึ่งโดยผ่านการเล่นเกม ซึ่งเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่ทำให้ความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการภัยพิบัติควบคู่ไปกับความสนุกสนาน ซึ่งลักษณะของเกมที่น่าไปศึกษาเพิ่มเติมนั้นควรสร้างแบบจำลองเกมให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มที่เชิญมาเล่นเกม เช่น เกมเดิน ควรจะเล่นกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อย เกมที่มีการดำเนินเกมอภิปรายควรเป็นกลุ่มคนในชุมชน เป็นต้น

6.3.3 การศึกษาความเป็นไปได้ในกาสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่อบรรเทาภัย

1) เนื่องจากพื้นที่หลายแห่งในจังหวัดสมุทรปราการประสบปัญหาอยู่อย่างต่อเนื่องคือ ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งหากมีการศึกษาเพื่อสร้างสิ่งที่จะช่วยในการกันความรุนแรงของคลื่นทั้งทางโครงสร้างหนักได้แก่ การทำกำแพงทะเล ในบางพื้นที่ และการใช้โครงสร้างเบา ได้แก่ การปลูกป่าชายเลน หรือการใช้กำแพงสลายคลื่น นอกจากจะช่วยลดความรุนแรงจากภัยคลื่นพายุซัดฝั่งแล้ว ยังช่วยลดการกัดเซาะของพื้นที่บริเวณชายฝั่งอีกด้วย ดังนั้นจึงเสนอให้มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้าง โดยเฉพาะโครงการเชิงวิศวกรรม ซึ่งจะต้องศึกษาความเป็นไปได้ทั้งในด้านความแข็งแรงเชิงวิศวกรรม ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2) กรณีที่ทำการปลูกป่าชายเลนเพิ่มเติม จะต้องที่การสร้างแนวกันคลื่นชั่วคราว เนื่องจากการใช้ป่าชายเลนเป็นแนวกันคลื่นนั้น ไม่นำมาเป็นแนวกันคลื่นนั้นจะต้องเติบโตขึ้นและต้องมีความแข็งแรงพอที่จะบรรเทาแรงคลื่นได้ ซึ่งควรมีระยะเวลาในการใช้งานประมาณ 10 - 20 ปี นอกจากนี้ยังทำการเสนอให้มีการศึกษาเชิงระบบนิเวศชายทะเลในพื้นที่เสี่ยงภัยในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงนิเวศจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

3) ควรมีการศึกษาศักยภาพของอาคารที่สามารถกำหนดให้เป็นพื้นที่อพยพชั่วคราวในกรณีที่เกิดภัยได้ เนื่องจากความต้องการในการอพยพนั้นมีสูง ซึ่งอาจสูงเกินกว่าที่เส้นทางถนนสามารถที่จะรองรับได้ ซึ่งอาจทำให้เกิดความล่าช้า ดังนั้นจึงควรศึกษาถึงพื้นที่หรืออาคารที่สามารถใช้เป็นพื้นที่อพยพชั่วคราวเพื่อลดความต้องการในการอพยพลง ในกรณีที่ยกนั้นเกิดขึ้นไม่รุนแรง

4) เสนอแนะให้มีการตรวจสอบความแข็งแรงและความคงทนของโครงสร้างอาคารในพื้นที่เสี่ยงภัย เนื่องจากสิ่งที่มาพร้อมกับภัยคลื่นพายุซัดฝั่งคือ แรงลมที่รุนแรง ซึ่งอาจทำให้ที่อยู่อาศัยเกิดความเสียหายและพังทลายได้ จึงควรมีการตรวจสอบโครงสร้างอาคาร เพื่อลดความเสียหายจากลมกรรโชกแรงลง

6.3.4 การเสริมสร้างความแข็งแรงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) การทำปฏิบัติการ (workshop) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเสริมสร้างศักยภาพในการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานและประชาชนด้วยวิธีการทำปฏิบัติการ เพื่อให้กลุ่มที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มเกิดความรู้และความตระหนักในภัย และในการจัดการภัยพิบัติเมื่อเกิดภัยว่าแต่ละกลุ่มสามารถกระทำการใดได้บ้าง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความตระหนักและความรู้ให้แก่หน่วยงานเพื่อที่จะปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

2) การศึกษาวางแผนเพื่อบรรเทาภัยพิบัติอย่างเป็นระบบ (disaster planning) เสนอให้มีการศึกษาเรื่องศักยภาพในการจัดการภัยพิบัติในปัจจุบันเพื่อพิจารณาถึงการวางแผน (planning) การเตรียมความพร้อม (preparedness) การบรรเทาความเสียหาย (mitigation) และการฟื้นฟูเยียวยา (recovery) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผนบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติ โดยสามารถจำแนกแนวทางการศึกษาออกเป็นรายละเอียดย่อย ได้ดังนี้

(1) การวางแผน (planning) เสนอแนะให้ทำการศึกษาเพิ่มเติมในด้านความต้องการของภาคประชาชนเบื้องต้นในกรณีที่ประสบภัยพิบัติคลื่นพายุซัดฝั่ง ลักษณะของกฎหมายควบคุมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยคลื่นพายุซัดฝั่ง แนวทางการจัดการภัยในกรณีที่เกิดพายุซัดฝั่ง การวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากภัยพิบัติคลื่นพายุซัดฝั่ง

(2) การเตรียมความพร้อม (preparedness) เสนอแนะให้ทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในด้านของการเตรียมความพร้อมในด้านลักษณะของการอพยพเพิ่มเติมในรายละเอียดการศึกษาถึงศักยภาพในการให้ความช่วยเหลือของภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือในกรณีที่เกิดภัยพิบัติคลื่นพายุซัดฝั่ง

(3) การบรรเทาความเสียหาย (mitigation) เสนอแนะให้ทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในด้านของความต้องการในการอพยพ ความเป็นไปได้ในการสร้างแนวกันคลื่น การศึกษาแนวทางการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(4) ในส่วนของการฟื้นฟูเยียวยา (recovery) เสนอแนะให้ทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในด้านแนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย เป็นต้น

3) การศึกษาถึงระบบการเตือนภัยเบื้องต้น (warning system) รวมถึงการให้ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อประชาชน เนื่องจากประชาชนคาดหวังให้การเตือนภัยแต่ครั้งมีความถูกต้อง แม่นยำ จึงควรศึกษาเพิ่มเติมถึงระบบการเตือนภัยในปัจจุบันในด้านการวิเคราะห์ภัย ความถูกต้องแม่นยำของการคาดการณ์ เพื่อให้ศักยภาพในการเตือนภัยมีความสมบูรณ์และมีความพร้อมมากยิ่งขึ้น

6.4 การศึกษาในขั้นต่อไป

1) เสนอแนะให้ทำการศึกษาเรื่อง “ขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่อพยพชั่วคราว” เพื่อทำการศึกษาขีดความสามารถ ความเหมาะสม ศักยภาพ รวมไปถึงข้อจำกัดของพื้นที่อพยพชั่วคราว เพื่อใช้เป็นจุดอพยพชั่วคราวในกรณีที่เกิดภัยพิบัติได้

2) เสนอแนะให้ทำการศึกษาเรื่อง “ขีดความสามารถในการให้บริการของถนนสายหลัก เพื่อใช้เป็นเส้นทางอพยพในกรณีที่เกิดภัย” เพื่อทำการศึกษาศักยภาพของถนนที่ใช้ในการอพยพ อีกทั้งศึกษาเส้นทางที่ผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงภัยเลือกที่จะอพยพเนื่องจากการอพยพในกรณีที่เกิดภัยพิบัตินั้นถือเป็นการเคลื่อนที่ของประชากรในลักษณะที่ไม่เป็นปกติ

3) เสนอแนะให้ทำการศึกษาเรื่อง “สภาพการรับรู้ของประชาชนต่อภัยพิบัติคลื่นพายุพัดฝั่ง” เพื่อศึกษาถึงระดับของการรับรู้ของประชาชนต่อภัยพิบัติคลื่นพายุพัดฝั่งนอกเหนือจากการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาแล้ว เพื่อทำการเสนอรูปแบบรวมถึงสื่อที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ในด้านของสื่อที่ใช้เพื่อให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวในภัย

6.5 คุณค่าในงานวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้มีคุณค่าในด้านการแสดงออกถึงสภาพการรับรู้ภัยพิบัติของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ณ ปัจจุบัน ทั้งในด้านของการรับรู้ต่อภัย ระดับของการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภัยพิบัติคลื่นพายุพัดฝั่งของประชาชน รวมไปถึงแนวโน้มของการเตรียมความพร้อมของประชาชน และการวางแผนอพยพของประชาชนของประชาชน ซึ่งงานวิจัยนี้มีส่วนช่วยให้หน่วยงานหรือผู้วิจัยรายอื่น

ได้ทราบถึงแนวโน้มของการเตรียมความพร้อม รวมไปถึงความคาดหวังของประชาชนต่อภาครัฐในด้านต่าง ๆ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้สามารถทำการศึกษาต่อยอดต่อไปได้